

Actualisatie natuurtoets Blauwe Wetering te Haarlem

Toetsing aan de Wet natuurbescherming

8 juli 2021

Verantwoording

Titel	Actualisatie natuurtoets Blauwe Wetering te Haarlem
Opdrachtgever	Cobraspen Vastgoedontwikkeling BV
Projectleider	Paul Lammers
Auteurs	Mickey Tromp
Tweede lezer	Adrie van Hooff
Uitvoering veldbezoek	Mickey Tromp
Projectnummer	1282020
Aantal pagina's	17
Datum	8 juli 2021
Handtekening	Ontbreekt in verband met digitale verwerking. Dit rapport is aantoonbaar vrijgegeven.

Colofon

TAUW bv
Australiëlaan 5
Postbus 3015
3502 GA Utrecht
T +31 30 28 24 82 4
E info.utrecht@tauw.com

Inhoud

1	Inleiding	4
1.1	Doel	4
1.2	Wetgeving	4
1.3	Te beschouwen onderdelen Wnb	4
1.4	Werkwijze	5
1.5	Kwaliteit	5
1.6	Uitgangspunten	5
2	Situatie en beoogde ontwikkeling	6
2.1	Huidige situatie	6
2.2	Beoogde ontwikkeling	7
3	Soortenbescherming	8
3.1	Beschermingsregime en bepalingen	8
3.2	Vrijstellingen	8
3.3	Zorgplicht	9
3.4	Literatuuronderzoek	9
3.5	Effecten	10
3.5.1	Grondgebonden zoogdieren	10
3.5.2	Vleermuizen	11
3.5.3	Vogels	12
3.6	Biodiversiteitskansen	13
4	Conclusies en aanbevelingen	15
5	Literatuur	17

1 Inleiding

Dit hoofdstuk bevat achtergrondinformatie over het doel van de toetsing, de relevante natuurwetgeving, de wijze van kwaliteitsborging en de te hanteren uitgangspunten voor toetsing.

1.1 Doel

In opdracht van Cobraspen Vastgoedontwikkeling BV heeft TAUW onderzoek gedaan naar de consequenties van de Wet natuurbescherming voor de realisatie van het project de Blauwe Wetering gelegen tussen de Richard Holkade en de Oorkondelaan te Haarlem. De ontwikkeling kan alleen doorgaan als deze niet in strijd is met de natuurwetgeving, of als de benodigde vergunningen en/of ontheffingen kunnen worden verleend.

In de rapportage volgt het antwoord op de volgende vragen:

- Welke onderdelen van de Wet natuurbescherming (hierna te noemen Wnb) zijn van belang?
- In hoeverre is de beoogde ontwikkeling (mogelijk) strijdig met de Wnb?
- Zijn maatregelen en/of een ontheffing/vergunning nodig?
- Wat betekent dit voor de verdere planvorming en uitvoering?

1.2 Wetgeving

Sinds 1 januari 2017 is de Wet natuurbescherming (hierna te noemen "Wnb") in werking. De Wnb is het nieuwe wettelijke stelsel voor natuurbescherming en vervangt drie tot dan bestaande wetten, namelijk de Natuurbeschermingswet 1998, de Flora- en faunawet en de Boswet.

Het beschermingsregime gaat uit van het "nee, tenzij-principe". Dit betekent dat de genoemde verbodsbepalingen in de Wnb voor bescherming van gebieden, soorten en houtopstanden altijd gelden. Het afwijken hiervan is alleen onder voorwaarden toegestaan. Gedeputeerde Staten (GS) van de provincie Noord-Holland is het bevoegd gezag voor het verlenen van toestemming door middel van een vergunning of ontheffing. Daarnaast kan een vrijstelling voor bepaalde soorten bij verordening worden vastgesteld door Provinciale Staten.

1.3 Te beschouwen onderdelen Wnb

Het is noodzakelijk om de ontwikkeling te toetsen aan soortenbescherming vanwege de mogelijke aanwezigheid van flora en fauna. Voor bescherming van gebieden is toetsing aan Natura 2000-doelen van belang. Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied 'Kennemerland-Zuid' ligt op circa drie kilometer afstand van het plangebied. Vanwege de aard van de werkzaamheden en de afstand tot het dichtstbijzijnde natuurgebied zijn negatieve effecten door trilling, geluid, licht en optische verstoring et cetera uitgesloten. Effecten als gevolg van stikstofuitstoot zijn echter, hoewel niet waarschijnlijk, niet met zekerheid op voorhand uit te sluiten. Zekerheid hierover kan worden verkregen door middel van een AERIUS-berekening. Hier kan een bevoegd gezag dan ook altijd om vragen. Het uitvoeren van deze berekening is geen onderdeel van deze natuurtoets. Toetsing in het kader van het Natuurnetwerk Nederland (NNN) is niet nodig, aangezien het plangebied niet

binnen de begrenzing van het NNN ligt. Externe werking op het NNN hoeft in provincie Noord-Holland niet getoetst te worden. Onder de Wnb zijn sommige houtopstanden ook beschermd. Een toetsing aan houtopstanden is niet nodig, omdat het project binnen de bebouwde kom wordt uitgevoerd. Bij de kap van bomen in het plangebied is mogelijk een vergunning van de bomenverordening vereist (Gemeente Haarlem, 2008). Bomen met een stamdiameter groter dan 20 centimeter op 1,3 meter hoogte boven het maaiveld zijn vergunningplichtig. De doorlooptijd van een ontheffing is acht weken.

1.4 Werkwijze

De mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten is bepaald aan de hand van de volgende gegevens:

- Regionale en landelijke verspreidingsatlassen en -data (zie ook H5)
- Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF)
- Natuurkaart van TAUW (<https://www.TAUW.nl/op-welk-terrein/ecologie/ecoviewer.html>)
- Een oriënterend veldbezoek op 28 juni 2021

Het doel van de literatuurstudie is om na te gaan welke beschermde soorten in of in de omgeving van het plangebied kunnen voorkomen. De ecooloog controleert tijdens het oriënterende veldbezoek of de locatie voldoet aan eisen die soorten aan hun leefomgeving stellen. Ook kijkt de ecooloog naar aanwijzingen van de aanwezigheid (zichtwaarnemingen en sporen van terreingebruik, zoals holen, uitwerpselen, haren, prooi- of voedselresten).

1.5 Kwaliteit

Voor soortenbescherming is een volledige garantie over de aanwezigheid niet te geven. Door inzet van deskundige ecologen en landelijk geaccepteerde onderzoeksmethodes wordt de kwaliteit van het onderzoek zoveel mogelijk gewaarborgd. Mede in dit kader is TAUW aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus, een samenwerkingsverband van adviesbureaus die ecologisch advies geven en ecologisch onderzoek verrichten.

1.6 Uitgangspunten

Het volgende uitgangspunt is van toepassing op de beoogde ontwikkeling: 'Tijdens de werkzaamheden wordt de Gouwewetering niet beïnvloed.'

2 Situatie en beoogde ontwikkeling

Dit hoofdstuk bevat achtergrondinformatie over de huidige situatie, het voorgenomen plan en de uit te voeren werkzaamheden.

2.1 Huidige situatie

Figuur 2.1 toont de ligging van het plangebied. Het gaat om een deel van de Slachthuisbuurt in Haarlem. Het plangebied ligt tussen de Oorkondelaan en de Gouwwetering. Het is een kantoorpand van vijf verdiepingen met een onderliggende parkeergarage. Het pand heeft een plat dak met enkele groene daken die zijn vergrast. De beplanting rondom het pand bestaat uit bodembedekkers, struiken, heggen en enkele bomen. De binnentuinen hebben dezelfde beplanting. Figuur 2.2 geeft een sfeerimpressie van het gebied.

Figuur 2.1 Ligging van het plangebied (globaal begrensd)

Figuur 2.2 Impressie van het plangebied

2.2 Beoogde ontwikkeling

Ontwikkelaar Cobraspen Vastgoedontwikkeling BV is voornemens om het bestaande pand te vervangen voor een nieuw gebouw met daarin maximaal 430 studio's en een aantal ondersteunende faciliteiten (zoals een wasserette, kapper, et cetera) met een maximale oppervlakte van 1.000 m² bvo op de begane grond. Om auto's op het terrein een plek te geven, worden er ondergrond maximaal 300 parkeerplekken gerealiseerd. Tijdens het bouwrijp maken wordt alle bestaande begroeiing in het plangebied verwijderd. De Gouwwetering wordt niet beïnvloed tijdens de werkzaamheden.

3 Soortenbescherming

In dit hoofdstuk volgt antwoord op de vraag of de beoogde activiteiten schade op beschermde flora en fauna tot gevolg (kunnen) hebben.

3.1 Beschermingsregime en bepalingen

Het onderdeel soortenbescherming onder de Wnb heeft bepalingen opgenomen voor de bescherming van in het wild levende dier- en plantensoorten. Het gaat onder meer om soorten die in Nederland, maar ook in Europa in hun voortbestaan worden bedreigd. De Wnb kent drie beschermingsregimes:

- Vogels: Het gaat hier om alle inheemse vogels in hun natuurlijk verspreidingsgebied. Ze zijn beschermd via de Europese Vogelrichtlijn; de bescherming is geregeld in artikel 3.1 van de Wnb
- Dieren en planten: Het gaat hier om inheemse dieren en planten, die zijn beschermd via de Habitatrichtlijn en de verdragen van Bern en Bonn; de bescherming is geregeld in artikel 3.5 van de Wnb
- Nationale soorten: Het gaat hier om soorten, die niet onder de reikwijdte van de Vogel- of Habitatrichtlijn vallen. Deze soorten zijn wel nationaal beschermd; de bescherming is geregeld in artikel 3.10 van de Wnb

Per beschermingsregime geldt een aantal verbodsbepalingen. Hier is ook een beschrijving opgenomen onder welke voorwaarden een bevoegd gezag ontheffing of vrijstelling kan verlenen. Tabel 3.1 is een samenvatting van de verbodsbepalingen. Ze voorzien in een bescherming van verblijfplaatsen, evenals de bescherming tegen verstorende invloeden. Gedeputeerde Staten van provincie Noord-Holland kan een ontheffing verlenen van de verboden als genoemd in de artikelen 3.1, 3.5 en 3.10.

3.2 Vrijstellingen

In de Wnb is een aantal algemene soorten amfibieën en zoogdieren onder de categorie “Nationale soorten”, zoals gewone pad, bruine kikker en konijn, landelijk vrijgesteld. Dit betekent dat geen ontheffing nodig is voor werken gericht op ruimtelijke inrichting en ontwikkeling en beheer en onderhoud. Provinciale Staten van de provincie Noord-Holland hebben bevoegdheid om bij verordening deze soorten te beschermen (Provincie Noord-Holland, 2016). In provincie Noord-Holland zijn de volgende marterachtigen niet vrijgesteld: bunzing, hermelijn en wezel en worden daarom meegenomen in deze rapportage. Vrijgestelde soorten zijn niet meegenomen in deze toetsing.

Tabel 3.1 Verbodsbepalingen soortenbescherming onder de Wnb

Verbodsbepaling	A Vogels Vrl	B Dieren Hrl/ Bonn/Bern	C Planten Hrl/ Bonn/Bern	D Dieren (‘nationaal’)	E Planten (‘nationaal’)
Dieren of planten:					
Doden of vangen	3.1.1	3.5.1		3.10.1.a	
Storen/verstoren	3.1.4 (tenzij 3.1.5)	3.5.2			
Plukken, verzamelen, afsnijden, ontwortelen of vernielen			3.5.5		3.10.1.c
Onder zich hebben of vervoeren	3.2.6	3.6.2	3.6.2		
Plaatsen:					
Vernielen, beschadigen of wegnemen nesten	3.1.2				
Beschadigen of vernielen voortplantingsplaatsen		3.5.4		3.10.1.b (vaste vp)	
Beschadigen of vernielen rustplaatsen	3.1.2	3.5.4		3.10.1.b (vaste rp)	
Eieren:					
Vernielen (of –Vrl- beschadigen)	3.1.2	3.5.3			
Rapen	3.1.3	3.5.3			
Onder zich hebben	3.1.3				

Toelichting:

Codes verwijzen naar wetsartikelen Wet natuurbescherming.

Oranje verbodsbepaling geldt alleen wanneer sprake is van opzet.

Rood verbodsbepaling geldt in alle gevallen, ook wanneer geen sprake is van opzet.

3.3 Zorgplicht

De zorgplicht (artikel 1.11 van de Wnb) houdt in dat handelingen, die nadelige gevolgen kunnen hebben voor in het wild levende dieren en planten achterwege worden gelaten. Als zich mogelijk negatieve effecten voordoen, dan treft de initiatiefnemer noodzakelijke maatregelen om die gevolgen te voorkomen of zo veel mogelijk te beperken/ongedaan te maken.

Het betreft alle in het wild levende dieren en planten. De zorgplicht dient onder meer als vangnet voor de bescherming van soorten waarvoor op grond van de Wnb geen specifiek verbod geldt. De zorgplicht is overal van toepassing, ook buiten beschermde gebieden.

3.4 Literatuuronderzoek

Het voorkomen van de soorten in tabel 3.2 in of in de nabijheid van het plangebied is, op grond van het literatuuronderzoek, niet met zekerheid uit te sluiten.

Op voorhand kunnen de volgende soort(groep)en binnen het plangebied op voorhand worden uitgesloten:

- **Flora:** Het plangebied biedt geen geschikte standplaatsfactoren voor beschermde flora. Blaasvaren, groot spiegelklokje en wilde averuit groeien op kademuren, duingraslanden en zandige, open gronden of braakliggende terreinen. In het plangebied is een gesloten grasmatt, bodembedekking met klimop of verharding aanwezig. De kademuur aan de Gouwwetering is van glad beton en niet geschikt voor beschermde muurplanten
- **Amfibieën en reptielen:** In het plangebied is geen oppervlaktewater aanwezig dat kan dienen als voortplantingsgebied. De Gouwwetering grenzend aan het plangebied heeft beschoeiing en is volledig begroeid aan de kant van het plangebied. Dit in combinatie met verharding maakt het plangebied ongeschikt als leefgebied voor beschermde amfibieën en reptielen
- **Vissen:** In het plangebied is geen oppervlaktewater aanwezig. De Gouwwetering langs het plangebied biedt geen geschikt habitat voor beschermde vissen en blijft tevens onaangetast
- **Libellen, vlinders en overige ongewervelden:** De Gouwwetering langs het plangebied biedt geen geschikt leefgebied voor beschermde libellen en overige ongewervelden vanwege het ontbreken van een sterk ontwikkelde watervegetatie. Beschermde vlindersoorten komen voor in duinland; terrein met afwisseling in lage en hoge vegetaties; kruidenrijke heide; grasland; en bosgebied. Dergelijk leefgebied ontbreekt in het plangebied

Tabel 3.2 Soorten in de omgeving van het plangebied

Soortgroep	Aanwezige soorten in omgeving
Grondgebonden zoogdieren	Steenmarter, bunzing, hermelijn, wezel, waterspitsmuis (artikel 3.10)
Vleermuizen	Gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, kleine dwergvleermuis, laatvlieger, tweekleurige vleermuis, rosse vleermuis, gewone grootoorvleermuis, meervleermuis, watervleermuis, baardvleermuis, franjestaart (artikel 3.5)
Vogels jaarrond beschermd	Ooievaar, wespandief, buizerd, havik, sperwer, boomvalk, slechtvalk, ransuil, kerkuil, steenuil, roek, gierzwaluw, huismus (artikel 3.1)
Algemene broedvogels	Soorten zoals zilvermeeuw, houtduif, kauw en koolmees (artikel 3.1)

3.5 Effecten

3.5.1 Grondgebonden zoogdieren

Tijdens het veldbezoek zijn geen (sporen van) beschermde grondgebonden zoogdieren waargenomen. In het pand zijn geen geschikte openingen aangetroffen die toegankelijk zijn voor steenmarter. In (de omgeving van) het plangebied is geen geschikt leefgebied aanwezig dat van voldoende grootte is om in de levensbehoefte van steenmarter te voorzien. Ook voor bunzing, hermelijn en wezel ontbreekt het aan geschikt leefgebied. In het plangebied zijn geen takkenhopen en schuilplaatsen te vinden. De aanwezige vegetatie, bestaande uit heggen en bodembedekking met klimop, biedt onvoldoende dekking. Voor waterspitsmuis ontbreekt het aan

waterrijk gebied met veel watervegetatie en ruige oevers. Het voorkomen van steenmarter, bunzing, hermelijn, wezel en waterspitsmuis is uitgesloten en een ontheffing is niet nodig.

3.5.2 Vleermuizen

Hoewel vleermuizen zoogdieren zijn, worden deze vanwege hun afwijkende eigenschappen als afzonderlijke groep behandeld. Er zijn drie typen leefgebied van vleermuizen te onderscheiden: verblijfplaatsen, foerageergebied en vliegroutes. Verblijfplaatsen bevinden zich, afhankelijk van de soort, in woningen, andere bouwwerken of in bomen. Foerageergebieden zijn groen- of waterstructuren zoals struweel, bomenrijen en watergangen. Vliegroutes worden gevormd door lijnvormige elementen zoals bomenrijen, randen van bebouwing en watergangen.

Verblijfplaatsen

In het plangebied zijn geen potentieel geschikte verblijfplaatsen aangetroffen. In het pand zijn geen geschikte openingen aanwezig die leiden naar potentiële verblijfplaatsen. Tevens ontbreekt het aan een spouwmuur waar vleermuizen in kunnen verblijven. De bomen in het plangebied bevatten geen holtes, losse schors of afgebroken takken. Voor gebouw- en boombewonende vleermuizen zijn geen potentiële verblijfplaatsen aanwezig in het plangebied. Verblijfplaatsen van vleermuizen zijn uitgesloten in het plangebied, een ontheffing is niet nodig.

Foerageergebied en vliegroutes

De binnentuinen en de Gouwwetering met naastgelegen bomen kunnen dienen als foerageergebied voor vleermuizen. Vleermuizen hebben een groot leefgebied, het plangebied kan daarom alleen een klein onderdeel zijn van een foerageergebied. In de directe omgeving is meer dan voldoende foerageergebied aanwezig voor vleermuizen. Om deze reden is geen essentieel foerageergebied aanwezig in het plangebied. De Gouwwetering kan als essentiële vliegroute voor vleermuizen dienen. Deze wetering blijft onaangetast. Echter om foeragerende vleermuizen te ontzien en de functie als foerageergebied en essentiële vliegroute te behouden tijdens de werkzaamheden, dient uitstralende verlichting te worden voorkomen tussen zonsondergang en zonsopkomst in de actieve periode (april tot en met oktober). Het gaat hierbij om de Gouwwetering en omliggende vegetatie. Buiten de actieve periode, van november tot en met maart, dient uitstralende verlichting tussen 20:00 – 7:00 te worden voorkomen. Hierdoor worden effecten met zekerheid voorkomen en is nader onderzoek of een ontheffing niet nodig.

Tabel 3.1 Type functies en vleermuissoorten

Functie	Vleermuissoorten
Verblijfplaatsen in gebouwen	Uitgesloten
Verblijfplaatsen in bomen	Uitgesloten
Niet-essentieel foerageergebied (binnentuinen en Gouwwetering)	Alle genoemde soorten
Essentiële vliegroute (Gouwwetering en omliggende vegetatie)	Alle genoemde soorten

3.5.3 Vogels

Vogels met jaarrond beschermde nesten

De nesten van deze soorten zijn het hele jaar beschermd, evenals de functionele leefomgeving rondom het nest. Het pand is ongeschikt als nestlocatie voor kerkuil of steenuil. Beide soorten komen voornamelijk voor in (half)open landschappen en in Nederland vooral in agrarisch gebied. Voor slechtvalk is het gebouw te laag. Er zijn geen nesten van ooievaar waargenomen in het plangebied en gelet op het karakter van het plangebied worden nesten van ooievaar ook niet verwacht. In het pand zijn geen geschikte openingen te vinden die leiden naar nestplaatsen van gierzwaluw of huismus. Ten zuiden van het plangebied zijn wel huismussen waargenomen. Het plangebied kan dienen als leefgebied voor huismus, echter is meer dan voldoende geschikt leefgebied (zoals tuinen en bosschages) aanwezig in de omliggende omgeving buiten het plangebied. Het plangebied is daarom niet nodig om de functie van nesten in de omgeving te behouden.

Wat betreft ooievaar zijn geen nestpalen of nesten in bomen aanwezig. Wespendifief prefereert bosrijk gebied, wat ontbreekt in (de directe omgeving van) het plangebied. Roeken broeden in kolonies veelal in hoge bomen. Er zijn geen (sporen van) dergelijke kolonies waargenomen. Buizerd, havik, sperwer, boomvalk en ransuil broeden in diverse leefgebieden zoals grote (stads)tuinen, parken en bos, maar ook in bomenrijen langs wegen en in agrarische landschappen. In het plangebied en de directe omgeving zijn geen potentieel jaarrond beschermde nest(plaats)en van buizerd, havik, sperwer, boomvalk of ransuil waargenomen.

Negatieve effecten op vogels met jaarrond beschermde nesten zijn uitgesloten. Een ontheffing is niet nodig.

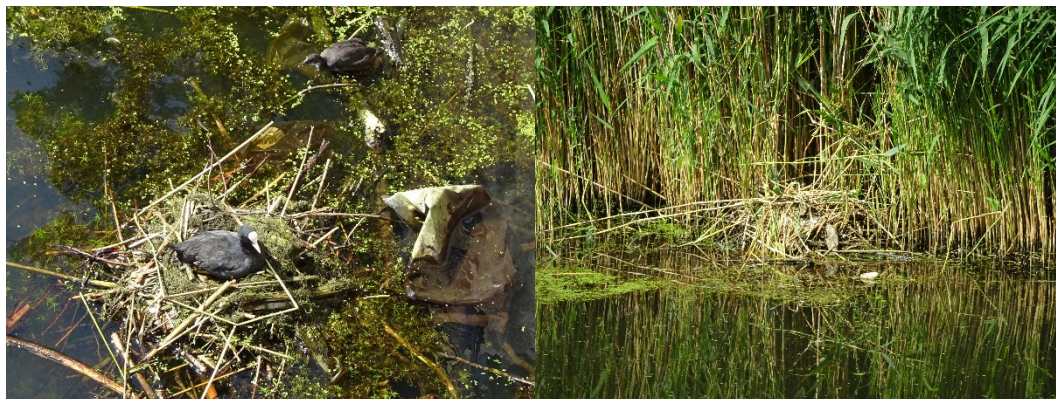
Vogels uit categorie 5

De nesten van vogels in deze categorie zijn alleen jaarrond beschermd als 'zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden' dat rechtvaardigen. Er komen in of nabij het plangebied geen categorie 5 soorten voor waarvoor zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden gelden die jaarrond bescherming rechtvaardigen. De ingreep is beperkt qua aard en omvang en voor de soorten die in het plangebied worden verwacht (bijvoorbeeld koolmees) blijven in de omgeving van het plangebied voldoende broedlocaties aanwezig.

Tijdens het broedseizoen beschermde vogels

De nesten van deze soorten zijn beschermd als ze als broedlocatie in gebruik zijn. Tijdens het oriënterende veldbezoek zijn in het plangebied zwarte kraaien, eksters, houtduiven, zilvermeeuwen en koolmezen gezien. Langs het plangebied zijn grauwe ganzen, meerkoeten en een waterhoen waargenomen. Er zijn geschikte nestplaatsen voor broedvogels aangetroffen, namelijk de bomen en struiken in het plangebied; de oevers van Gouwwetering en de daken van het pand. Ten oosten van het plangebied langs de Gouwwetering zijn een meerkoet- en waterhoennest aangetroffen zoals te zien in figuur 3.1. Bij het meerkoetnest waren twee volwassen en twee juveniele meerkoeten aanwezig. In de buurt van het waterhoennest is een waterhoen gezien.

Vogels kunnen gedurende het gehele jaar tot broeden komen. Het is daarom zaak om hier voorafgaand aan het werk rekening mee te houden. De kans op een broedgeval is het grootst in de periode maart tot en met augustus. In stedelijk gebied zijn verschillende soorten aanwezig die ook buiten de reguliere broedperiode kunnen broeden. Indien ervoor wordt gekozen om in het broedseizoen te starten met de werkzaamheden is een (periodieke) controle op nesten van broedvogels voorafgaand aan de werkzaamheden noodzakelijk om overtreding van de wet te voorkomen. Indien een broedgeval aanwezig is, dient een verstoringsvrije zone te worden aangehouden, waarbinnen gedurende de periode van broeden niet wordt gewerkt. De breedte van deze zone dient door een ter zake kundige te worden bepaald. Het verdient aanbeveling om te werken buiten het genoemde broedseizoen. Wanneer buiten het broedseizoen wordt gewerkt (september tot en met februari), is geen (periodieke) controle op nesten van broedvogels voorafgaand aan de werkzaamheden noodzakelijk. Indien onverhoopt een broedgeval wordt aangetroffen tijdens de werkzaamheden, dienen de werkzaamheden stilgelegd te worden. Vervolgens dient een ter zake kundige ecoloog ingeschakeld te worden die een verstoringsvrije afstand aangeeft. Na het verlaten van het nest, kunnen de werkzaamheden verder uitgevoerd worden.

Figuur 3.1 Meerkoetnest met jong (links) en waterhoennest (rechts)

3.6 Biodiversiteitskansen

In lijn met de ‘werkroute openbare ruimte’ uit het Deltaplan Biodiversiteitsherstel (2018) denken wij dat we de achteruitgang van biodiversiteit in Nederland kunnen helpen stoppen, door samen met u te kijken naar concrete (realistische) mogelijkheden in projecten. Als ecologen van TAUW streven wij ernaar om in onze onderzoeken breder te kijken dan alleen naar de strikt beschermde soorten binnen het plangebied. Wij signaleren kansen voor versterking van biodiversiteit en voor natuurinclusieve maatregelen. Het Deltaplan Biodiversiteitsherstel is eind 2018 gepresenteerd en wordt door de minister van LNV ondersteund (kamerbrief, februari 2019). De noodzaak iets te doen voor biodiversiteit in de openbare ruimte wordt in het deltaplan als volgt samengevat:

‘De inrichting en het beheer van bestaande en nieuwe infrastructuur, bedrijventerreinen, waterbeheer en andere aspecten van de openbare ruimte dragen momenteel onvoldoende bij aan biodiversiteit. Dat moet anders want voor herstel van biodiversiteit is de openbare ruimte hard

nodig: het groen moet groen blijven en het grijs moet groener. Na de landbouw is de openbare ruimte de grootste grondgebruiker in Nederland. De openbare ruimte biedt dus grote kansen voor het herstel van biodiversiteit.'

De hoofddoelstelling voor de werkroute openbare ruimte is dat Biodiversiteit en landschappelijke identiteit in de openbare ruimte kerndoelen worden. Met daarbij het adagium: 'meer biodiversiteit achterlaten dan je aantreft'. Vanuit dit motto geven wij hieronder op beknopte wijze enkele project-specifieke ecologische kansen aan.

Wij bespreken deze voorstellen graag met u en werken desgewenst de praktische aspecten verder uit. Voor dit project liggen er mogelijkheden voor biodiversiteitsherstel door:

- Het plaatsen van nestkasten (voor onder andere gierwaluw en huismus)
- Het aanbrengen van natuurvriendelijke oevers aan de Gouwwetering
- Het aanbrengen van vleermuiskasten in het nieuwe gebouw
- Het inrichten van groene daken op het nieuwe gebouw
- Verharding rondom het gebouw vervangen door groen

4 Conclusies en aanbevelingen

In opdracht van Cobraspen Vastgoedontwikkeling BV heeft TAUW onderzoek gedaan naar de consequenties van de Wet Natuurbescherming voor de realisatie van het project de Blauwe Wetering gelegen tussen de Richard Holkade en de Oorkondelaan te Haarlem. De ontwikkeling kan alleen doorgaan als deze niet in strijd is met de bepalingen als opgenomen in de Wnb, of als de benodigde vergunningen en/of ontheffingen worden verleend.

Welke onderdelen van de Wet natuurbescherming (hierna te noemen Wnb) zijn van belang?

Voor de ontwikkeling is het onderdeel 'soortenbescherming' van de Wnb van belang. Effecten op beschermde natuurgebieden of houtopstanden zijn op voorhand uit te sluiten. Voor de kap van bomen met een stamdiameter >20 centimeter op 1,3 meter boven maaiveld is een vergunning van de bomenverordening vereist (Gemeente Haarlem, 2008).

In hoeverre is de beoogde ontwikkeling (mogelijk) strijdig met de Wnb?

De beoogde ontwikkeling is mogelijk strijdig met de Wnb vanwege het mogelijk voorkomen van beschermde soorten en/of beschermde functies. Het gaat hierbij om:

- Foerageergebied en vliegroutes van vleermuizen
- Tijdens het broedseizoen beschermde vogelnesten

Zijn maatregelen en/of een ontheffing nodig? Wat betekent dit voor de verdere planvorming en uitvoering?

Foerageergebied en vliegroutes van vleermuizen

Om de functie als foerageergebied en essentiële vliegroute van de Gouwwetering met omliggende vegetatie te behouden tijdens de werkzaamheden, dient uitstralende verlichting te worden voorkomen. In de actieve periode (april tot en met oktober) tussen zonsondergang en zonsopkomst. Buiten de actieve periode, van november tot en met maart, dient uitstralende verlichting tussen 20:00 – 7:00 te worden voorkomen. Een overtreding van de Wnb wordt dan voorkomen. Er is dan geen nader onderzoek of een ontheffing nodig.

Tijdens het broedseizoen beschermde vogelnesten

Vogels kunnen gedurende het gehele jaar tot broeden komen. Het is daarom zaak om hier voorafgaand aan het werk rekening mee te houden. De kans op een broedgeval is het grootst in de periode maart tot en met augustus. In stedelijk gebied zijn verschillende soorten aanwezig die ook buiten de reguliere broedperiode kunnen broeden. Indien ervoor wordt gekozen om in het broedseizoen te starten met de werkzaamheden is een (periodieke) controle op nesten van broedvogels voorafgaand aan de werkzaamheden noodzakelijk om overtreding van de wet te voorkomen. Indien een broedgeval aanwezig is, dient een verstoringvrije zone te worden aangehouden, waarbinnen gedurende de periode van broeden niet wordt gewerkt. De breedte van deze zone dient door een ter zake kundige te worden bepaald. Het verdient aanbeveling om te werken buiten het broedseizoen.

Wanneer buiten het broedseizoen wordt gewerkt, is geen (periodieke) controle op nesten van broedvogels voorafgaand aan de werkzaamheden noodzakelijk. Indien onverhoopt een broedgeval wordt aangetroffen tijdens de werkzaamheden, dienen de werkzaamheden stilgelegd te worden. Vervolgens dient een ter zake kundige ecoloog ingeschakeld te worden die een verstoringvrije afstand aangeeft. Na het verlaten van het nest, kunnen de werkzaamheden verder uitgevoerd worden. Gelet op deze maatregelen is geen ontheffing nodig.

5 Literatuur

BIJ12, 2017. Kennisdocumenten beschermde soorten.

Bos, F., M. Bosveld, D. Groenendijk, C. van Swaay, I. Wynhoff & de Vlinderstichting, 2006. De dagvlinders van Nederland. Verspreiding en bescherming (Lepidoptera: Hesperioidea, Papilionoidea). Nederlandse Fauna 7. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.

Broekhuizen S., K. Spoelstra, J.B.M. Thissen, K.J. Canters, J.C. Buys, 2016. Atlas van de Nederlandse zoogdieren. KNNV Uitgeverij, Utrecht.

Creemers, R.C.M. & J.J.C.W. van Delft, 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland. Nederlandse Fauna 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.

Dijkstra, K.B., Kalkman, V.J., Ketelaar, R., van der Wiede, M.J.T., 2002. De Nederlandse libellen (odonata). Nederlandse fauna 4. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.

Gemeente Haarlem, 2008. Bomenverordening Haarlem, verordeningnummer 339. Inwerkingtreding 7 maart 2008.

Herder J.E., A. van Diepenbeek & R.C.M. Creemers, 2013. Verspreidingsonderzoek reptielen en amfibieën 2013. Rapport 2013-010. Stichting RAVON, Nijmegen.

Provincie Noord-Holland, 2016. Verordening Wet natuurbescherming. PRB, publicatienr. 6151.
van Dijk A.J. & Boele A. 2011. Handleiding SOVON Broedvogelonderzoek. SOVON Vogelonderzoek Nederland, Nijmegen.

Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, Zoogdiervereniging en Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, Vleermuisprotocol 2017.

Geraadpleegde internetwebsites:

www.floron.nl

www.libellennet.nl

www.ravon.nl

www.sovon.nl

www.verspreidingsatlas.nl

www.vleermuis.net

www.vlindernet.nl

www.zoogdiervereniging.nl